

ВСТУП ДО ПОСІБНИКА З ПИТАНЬ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА

WORLD BANK GROUP

UKaid
from the British people

2021

Подяка

Цей Посібник з питань державно-приватного партнерства для України був підготовлений в рамках проекту Світового банку «Посилення використання державно-приватного партнерства шляхом кращого управління державними капітальними інвестиціями в Україні», що фінансується з Цільового фонду Світового банку «Добре врядування та реформування інвестиційного клімату» (GGICR) за підтримки Уряду Великобританії.

Проект Світового банку «Посилення використання державно-приватного партнерства шляхом кращого управління державними капітальними інвестиціями в Україні» висловлює вдячність Міністерству з розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України за плідну співпрацю під час підготовки цього Посібника.

Цей документ є результатом роботи співробітників Глобальної практики з питань управління та Глобальної практики з фінансування інфраструктури, ДПП і гарантій Світового банку за співпраці з зовнішніми експертами. Спостереження, тлумачення та висновки, викладені в цьому документі, не обов'язково відображають погляди Ради виконавчих директорів Світового банку або тих урядів, яких вони представляють. Світовий банк не гарантує точності даних, що містяться в цьому документі.

Зміст

1	Правова база реалізації ДПП / концесій в Україні	2
2	Інституційні рамки проєктів ДПП / концесій в Україні	3
2.1.	Визначення державного партнера в проєктах ДПП та концесіях.....	3
2.2.	Процес підготовки проєктів ДПП в Україні	4
3	Коротка інформація про посібник	19
3.1.	Завдання	19
3.2.	Цільова аудиторія.....	19
3.3.	Структура посібника з ДПП.....	20
4.	Додаток 1 – Глосарій	22

Список малюнків

Мал. 1.	Ініціювання процесу ДПП щодо об'єктів державної власності (етапи 1-2).....	7
Мал. 2.	Ініціювання процесу ДПП щодо об'єктів комунальної власності (етапи 1-2)	8
Мал. 3.	Етап 3 Підготовка до проведення конкурсу та закупівлі	9
Мал. 4.	Етап 4 Управління договорами	10

Список таблиць

Таблиця 1.	Ролі та відповідальність у процесі ДПП щодо об'єктів державної власності.....	11
Таблиця 2.	Ролі та відповідальність у процесі ДПП щодо об'єктів комунальної власності	14
Таблиця 3.	Інституційні обов'язки	17

1 Правова база реалізації ДПП / концесій в Україні

Законодавство про державно-приватне партнерство (ДПП) України (до якого входять Закон України «Про державно-приватне партнерство» та Закон України «Про концесію») закладає правову та інституційну основу для вдосконалення надання суспільно значущих послуг в галузі інфраструктури шляхом участі приватного сектору на принципах гласності, прозорості, пропорційності, справедливості та недискримінаційності. Посібник з питань ДПП є доповненням до законодавства про ДПП та має на меті надати практичні вказівки щодо вибору, підготовки, закупівлі та реалізації стратегічно важливих, доступних та фінансово обґрунтованих проєктів ДПП відповідно до законодавства про ДПП та належної міжнародної практики.

Закон України «Про державно-приватне партнерство» визначає ДПП як співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів, що згідно із Законом України «Про управління об'єктами державної власності» здійснюють управління об'єктами державної власності, органів місцевого самоврядування, Національною академією наук України, національних галузевих академій наук (державних партнерів) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, установ, організацій (приватних партнерів), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами, та відповідає ознакам державно-приватного партнерства, визначеним цим Законом»¹.

До ознак державно-приватного партнерства належать²:

- I. створення та/або будівництво (нове будівництво, реконструкція, реставрація, капітальний ремонт та технічне переоснащення) об'єкта державно-приватного партнерства та/або управління (користування, експлуатація, технічне обслуговування) таким об'єктом;
- II. довготривалість відносин (від 5 до 50 років);
- III. передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення державно-приватного партнерства;
- IV. внесення приватним партнером інвестицій в об'єкт державно-приватного партнерства.

Концесія є однією з форм ДПП. Відповідно до Закону України «Про концесію» ця форма застосовується у випадках, коли державний партнер/концесіодавець здійснює передачу концесіонеру переважної частини операційного ризику, що охоплює ризик попиту та/або ризик пропозиції³.

---

¹ Стаття 1 Закону України «Про державно-приватне партнерство».

² Частина 3 статті 1 Закону України «Про державно-приватне партнерство».

³ Концесія - форма здійснення державно-приватного партнерства, що передбачає надання концесіодавцем концесіонеру права на створення та/або будівництво (нове будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт та технічне переоснащення), та/або управління (користування, експлуатацію, технічне обслуговування) об'єктом концесії, та/або надання суспільно значущих послуг у порядку та на умовах, визначених концесійним договором, а також передбачає передачу концесіонеру переважної частини

Важливо підкреслити, що різниця між ДПП, що здійснюються на концесійних та неконцесійних умовах полягає у методі окупності інвестицій приватного партнера, тобто за умов концесії механізм надходжень в основному базується на стягненні плати з користувачів, тоді як у випадку неконцесійних ДПП, механізм надходжень базується на платежах, отриманих від державного партнера. Ініціювання проєктів ДПП, що здійснюються на концесійних та неконцесійних умовах відбувається за однаковою процедурою відповідно до Закону України «Про державно-приватне партнерство».

2 Інституційні рамки проєктів ДПП / концесій в Україні

2.1. *Визначення державного партнера в проєктах ДПП та концесіях*

Різні організації можуть виступати в якості державного партнера в проєктах ДПП та концесіях. Визначення державного партнера базується на основі форми власності та управління активом, який виступатиме в якості об'єкту ДПП або концесії.

Якщо об'єкт ДПП/концесії знаходиться в державній власності, державним партнером може виступати орган виконавчої влади, що здійснює функції з управління відповідним об'єктом державної власності⁴. Якщо орган, що здійснює управління об'єктом державної власності не визначений⁵, державний партнер визначається Кабінетом Міністрів України. У випадку договору концесії, державним партнером також може бути державне підприємство, установа, організація, господарське об'єднання, 100 відсотків акцій (часток) якого належать державі або іншому господарському товариству, 100 відсотків акцій (часток) якого належать державі (лише за рішенням КМУ).

Якщо об'єктом концесії є майно господарських товариств, 100 відсотків акцій яких належать державі або іншому господарському товариству, 100 відсотків акцій (часток) якого належить державі, що передається в концесію разом з об'єктами державної власності, концесієдавцем (тобто державним партнером у концесійному договорі) може виступати господарське товариство, яке є власником такого майна або якому належить 100 відсотків акцій (часток), що посвідчують корпоративні права господарського товариства на таке майно (лише за рішенням державного органу, відповідального за здійснення функцій з управління корпоративними правами такого господарського товариства).

Якщо об'єктом ДПП (концесії) є об'єкти, що належать Автономній Республіці Крим, державним партнером (концесієдавцем) може виступати Верховна Рада Автономної Республіки Крим (для неконцесійних ДПП) або Рада міністрів Автономної Республіки Крим (відносно концесій та за рішенням Верховної Ради Автономної Республіки Крим).

операційного ризику, що охоплює ризик попиту та/або ризик пропозиції (Стаття 1 Закону України «Про концесію»).

⁴ Відповідно до Закону України «Про управління об'єктами державної власності».

⁵ Там само.

Якщо об'єктом концесії є майно господарських товариств, 100 відсотків акцій (часток) якого належить Автономній Республіці Крим або іншому господарському товариству (яке передається в концесію разом з об'єктами, що знаходяться у власності Автономної Республіки Крим), концесієдавцем може виступати господарське товариство, яке є власником такого майна або якому належить 100 відсотків акцій (часток), що посвідчують корпоративні права господарського товариства на таке майно (лише за рішенням органу Автономної Республіки Крим, відповідального за здійснення функції з управління корпоративними правами такого господарського товариства).

Якщо об'єктом ДПП/концесії є об'єкт, що знаходиться у комунальній власності, державним партнером/концесієдавцем виступає територіальна громада в особі виконавчого органу місцевого самоврядування (на підставі рішення представницького органу місцевого самоврядування).

Якщо об'єктом концесії є майно господарських товариств, 100 відсотків акцій яких належать територіальній громаді чи іншому господарському товариству, 100 відсотків акцій (часток) якого належить територіальній громаді, і яке передається в концесію разом з об'єктами, що знаходяться у комунальній власності, концесієдавцем може виступати господарське товариство, яке є власником такого майна або якому належить 100 відсотків акцій (часток), що посвідчують корпоративні права господарського товариства на таке майно (за рішенням органу місцевого самоврядування, відповідального за здійснення функції з управління корпоративними правами такого господарського товариства).

Державним партнером/концесієдавцем у договорі, укладеному в рамках державно-приватного партнерства, одночасно можуть виступати декілька органів державної влади та/або органів місцевого самоврядування, Національна академія наук України, галузеві академії наук. Права та обов'язки зазначених осіб щодо їх спільної участі у договорі, укладеному в рамках ДПП, визначаються договором, укладеним між ними. Такий договір повинен бути укладений до моменту затвердження конкурсної документації та може містити інформацію про права та обов'язки у договорі ДПП/концесійному договорі, у тому числі розподіл прав на об'єкт ДПП/концесії після його здачі в експлуатацію, та інші умови.

Якщо об'єктом ДПП/концесії є об'єкт, що знаходиться у власності Національної академії наук України, або галузевих академії наук, державним партнером/концесієдавцем може виступати Національна академія наук України, або, відповідно, галузеві академії наук (у випадку концесійного договору - на підставі рішення Кабінету Міністрів України).

2.2. Процес підготовки проєктів ДПП в Україні

Уряд України, через Мінекономрозвитку, скеровує та забезпечує стандартизацію процесу підготовки та реалізації проєктів за допомогою прозорої форми стримувань та противаг у відповідності з процедурами, реалізованими в більшості країн-партнерів. Мета цієї роботи - посилення використання ДПП у структурі управління державними інвестиціями.

Процес ДПП включає чотири основних етапи, коротке узагальнення яких наведено нижче.

Етап 1: Розробка та оцінка концептуальної записки

Перший етап стосується ідентифікації та попередньої оцінки проєкту, його придатності для реалізації у форматі ДПП та рівня готовності перейти до Етапу 2. Результатом Етапу 1 є попереднє схвалення проєкту (погодження концептуальної записки) в якості відповідного та прийняттого кандидата для реалізації на умовах ДПП. На цьому етапі проєкт проходить перше схвалення на основі процедури, встановленої законодавством (див. Таблицю 1), де всі відповідні аспекти проєкту попередньо оцінюються в широкому масштабі настільки, наскільки це дозволяє наявна інформація. Якщо проєкт вартий подальшого розгляду, ініціатор концептуальної записки може перейти до Етапу 2. Етап 1 застосовується лише до запрошених пропозицій (це означає, що реалізація проєкту на умовах ДПП ініціюється державною стороною). Відповідно до Закону про ДПП, приватний ініціатор пропозиції не зобов'язаний подавати концептуальну записку, натомість, він може негайно приступити до підготовки та подання пропозиції про здійснення ДПП щодо проєкту, яка складається з Техніко-економічного обґрунтування, до відповідного органу⁶, за умови дотримання всіх інших умов, передбачених Законом про ДПП.

Етап 2: Оцінка техніко-економічного обґрунтування

Після затвердження концептуальної записки, розробленої на Етапі 1, проєкт переходить до Етапу 2, де ініціатор здійснення ДПП готує пропозицію про здійснення ДПП, яка складається з техніко-економічного обґрунтування, та подає її органу, уповноваженому проводити аналіз ефективності здійснення ДПП (див. Мал. 1.1. Цей малюнок демонструє, які саме державні структури можуть виконувати роль органу, уповноваженого проводити аналіз ефективності). На підставі результатів аналізу ефективності уповноважений орган готує висновок про доцільність чи недоцільність здійснення ДПП та подає його разом із техніко-економічним обґрунтуванням до Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства (Мінекономрозвитку) для погодження. В ході процесу погодження, Мінекономрозвитку надсилає отримані документи до Міністерства фінансів (Мінфіну) для оцінки фіскальних наслідків, які можуть виникнути під час здійснення ДПП та доцільності і можливості надання державної підтримки, а також до інших відповідних установ для отримання їх висновків та рекомендацій. Орган, відповідальний за прийняття рішення про здійснення ДПП,⁷ може прийняти таке рішення лише у випадку погодження висновку про доцільність здійснення ДПП Мінекономрозвитку. Державний партнер може розпочати процес підготовки до конкурсу лише після схвалення рішення про здійснення ДПП.

У випадку незапрошених пропозицій (пропозицій, що подаються за ініціативою особи, яка може бути приватним партнером, далі - НЗП), процес ініціювання проєкту на умовах ДПП починається з підготовки та подання приватним ініціатором пропозиції про здійснення ДПП, що складається з техніко-економічного обґрунтування, органу, уповноваженому на проведення аналізу

---

⁶ Таким органом є орган, уповноважений на проведення аналізу ефективності.

⁷ Див. таблицю нижче. Органом, що приймає рішення про здійснення ДПП стосовно майна державної власності, є, як правило, профільне міністерство, яке здійснює управління цим об'єктом, або Кабінет Міністрів, наприклад, у випадку концесій на будівництво автомобільних доріг загального користування державного значення, а у випадку об'єктів комунальної власності - виконавчий орган місцевого самоврядування.

ефективності. На підставі результатів цього аналізу робиться висновок про доцільність чи недоцільність здійснення ДПП щодо запропонованого проекту. Орган, відповідальний за прийняття рішення про здійснення ДПП,⁸ може прийняти таке рішення лише у випадку погодження Мінекономрозвитку позитивного висновку за результатами аналізу ефективності здійснення ДПП. Державний партнер може розпочати процес підготовки до конкурсу лише після схвалення рішення про здійснення ДПП.

Усі проекти, незалежно від способу ініціювання (приватний ініціатор або державна сторона), в усіх галузях інфраструктури повинні проходити один і той самий процес підготовки і оцінки та мати єдину структуру. Усі проекти державно-приватного партнерства повинні підлягати однаковим перевіркам доцільності та відповідним оцінюванням, таким як технічна оцінка, оцінка соціально-економічних та екологічних наслідків, співвідношення ціни та якості (VfM), а також оцінка фінансового впливу / доступності.

Етап 3: Підготовка до проведення конкурсу та здійснення закупівлі

На цьому етапі проходження проектом всіх детальних процесів формування його структури та розробки завершується. Державний партнер створює конкурсну комісію, яка обирає відповідну методикку проведення конкурсу, включаючи розробку конкурсних правил, специфікацій, проекту договору, а також системи оцінювання пропозицій та критеріїв присудження договору. Процес проведення конкурсу за проектом здійснюється конкурсною комісією відповідно до порядку, встановленого Законом «Про концесію» - для проектів, що реалізуються на умовах концесії, або Постановою Кабінету Міністрів України № 384 - щодо неконцесійних проектів ДПП. На основі розгляду конкурсних пропозицій учасників, конкурсною комісією готується звіт. Звіт розглядається та затверджується державним партнером. У разі затвердження звіту, проводиться присудження договору ДПП/концесійного договору. Державний партнер веде переговори щодо положень остаточного договору з учасником, якому було присуджено договір, погоджує остаточний текст договору, який потім підписує керівник державного партнера. Наступний етап відбувається після підписання відповідного договору. Державний партнер повинен надіслати договір ДПП/концесійний договір до Мінекономрозвитку разом із деякими основними даними з реєстру.

Етап 4: Супровід та реалізація договорів ДПП

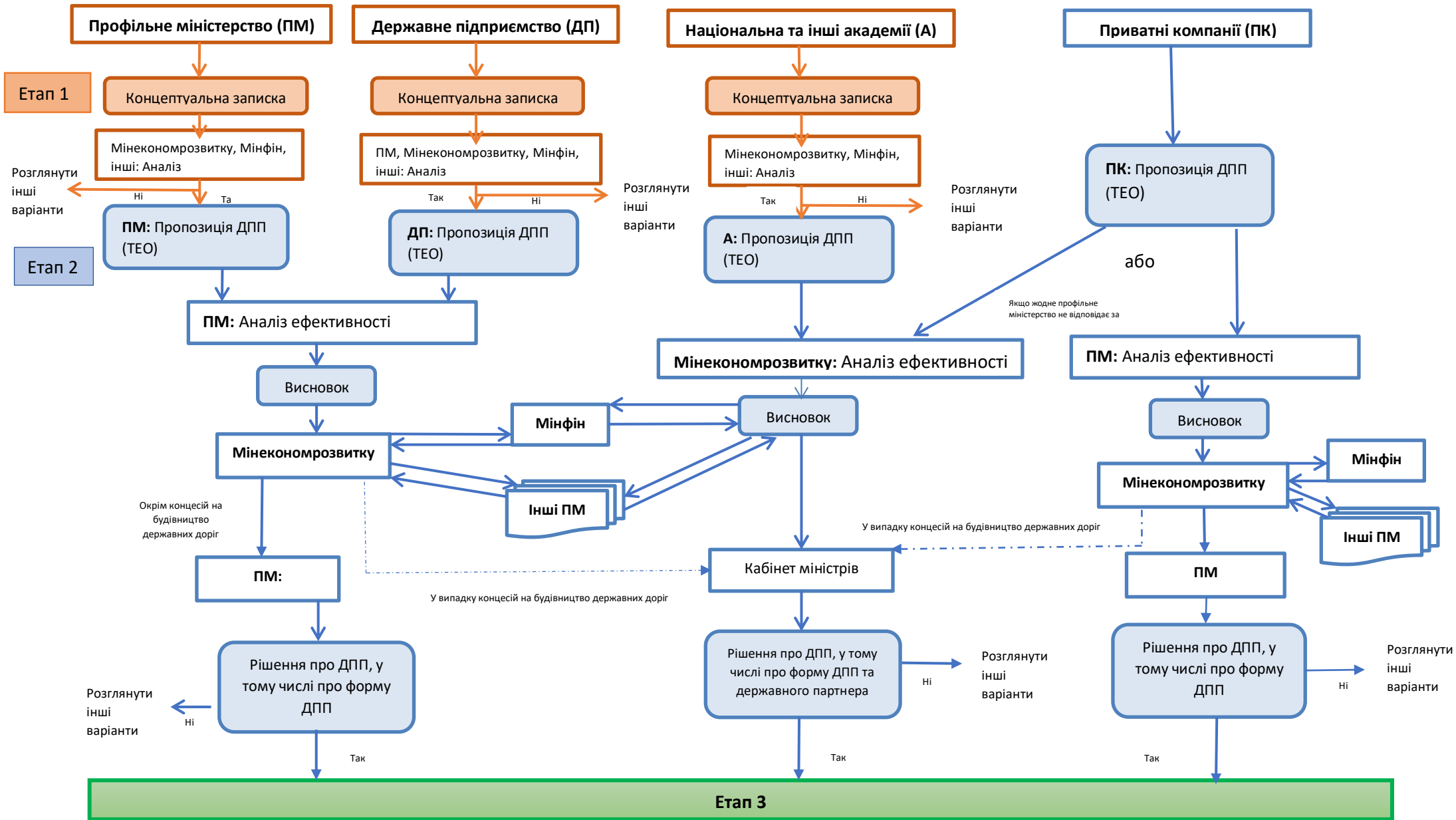
На цьому етапі проект проходить процес реалізації: будівництво, введення в експлуатацію, експлуатація та передача. Державний партнер/концесієдавець здійснює управління договором через свій підрозділ з управління проектами і контролює результати діяльності приватного партнера (концесіонера). Метою діяльності з управління договорами ДПП/концесійними договорами є отримання послуг, зазначених у специфікаціях цих договорів, та забезпечення постійної економічної доступності, співвідношення ціни та якості (VfM) та належного управління розподіленими ризиками. Діяльність з управління договорами ДПП/концесійними договорами дозволяє державному партнеру/концесієдавцю реалізовувати свої права та виконувати свої зобов'язання, з метою забезпечити виконання цілей, передбачених договором ДПП/концесійним договором.

---

⁸ Там само.

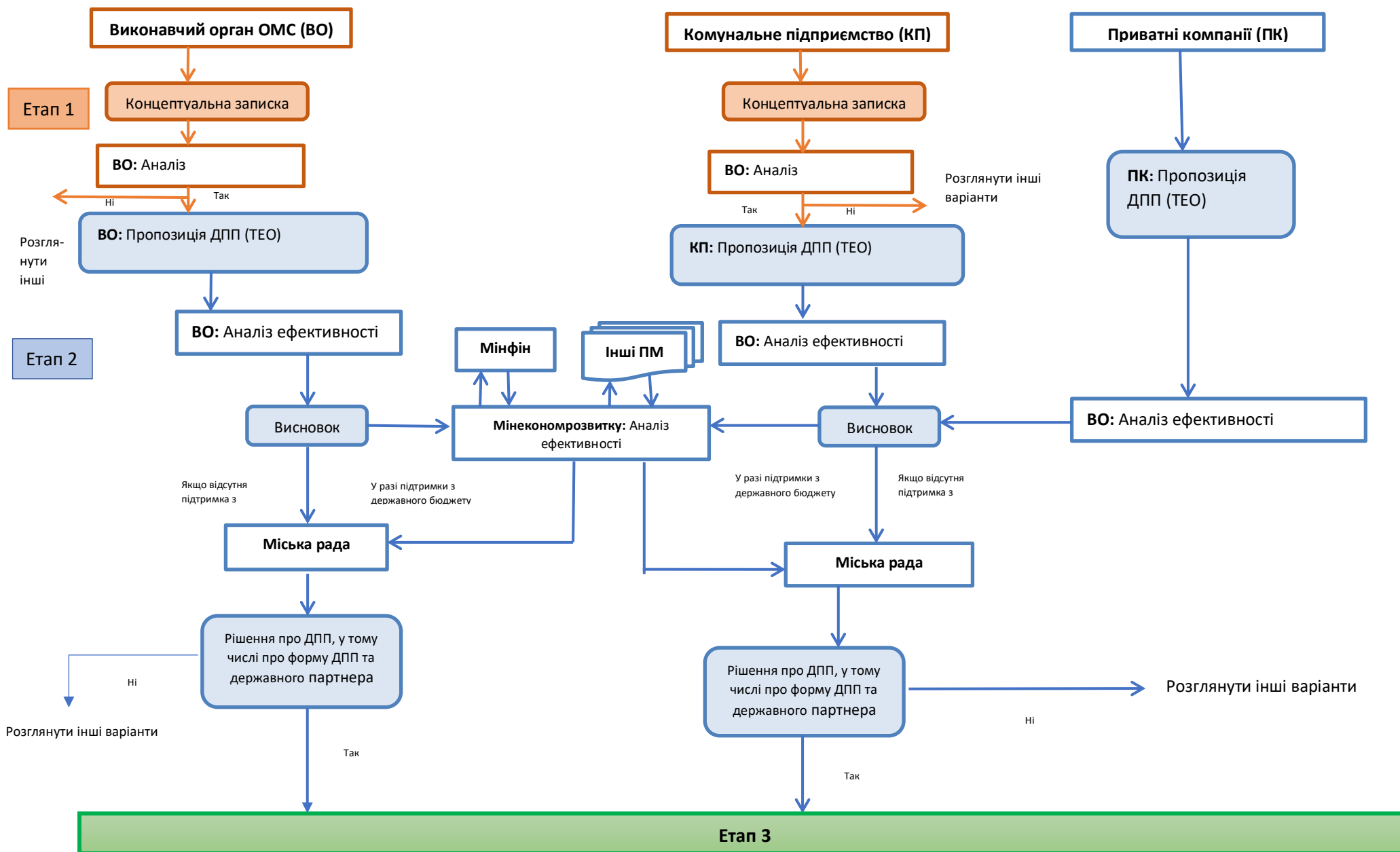

Мал. 1. Ініціювання процесу ДПП стосовно об'єктів державної власності (етапи 1-2)

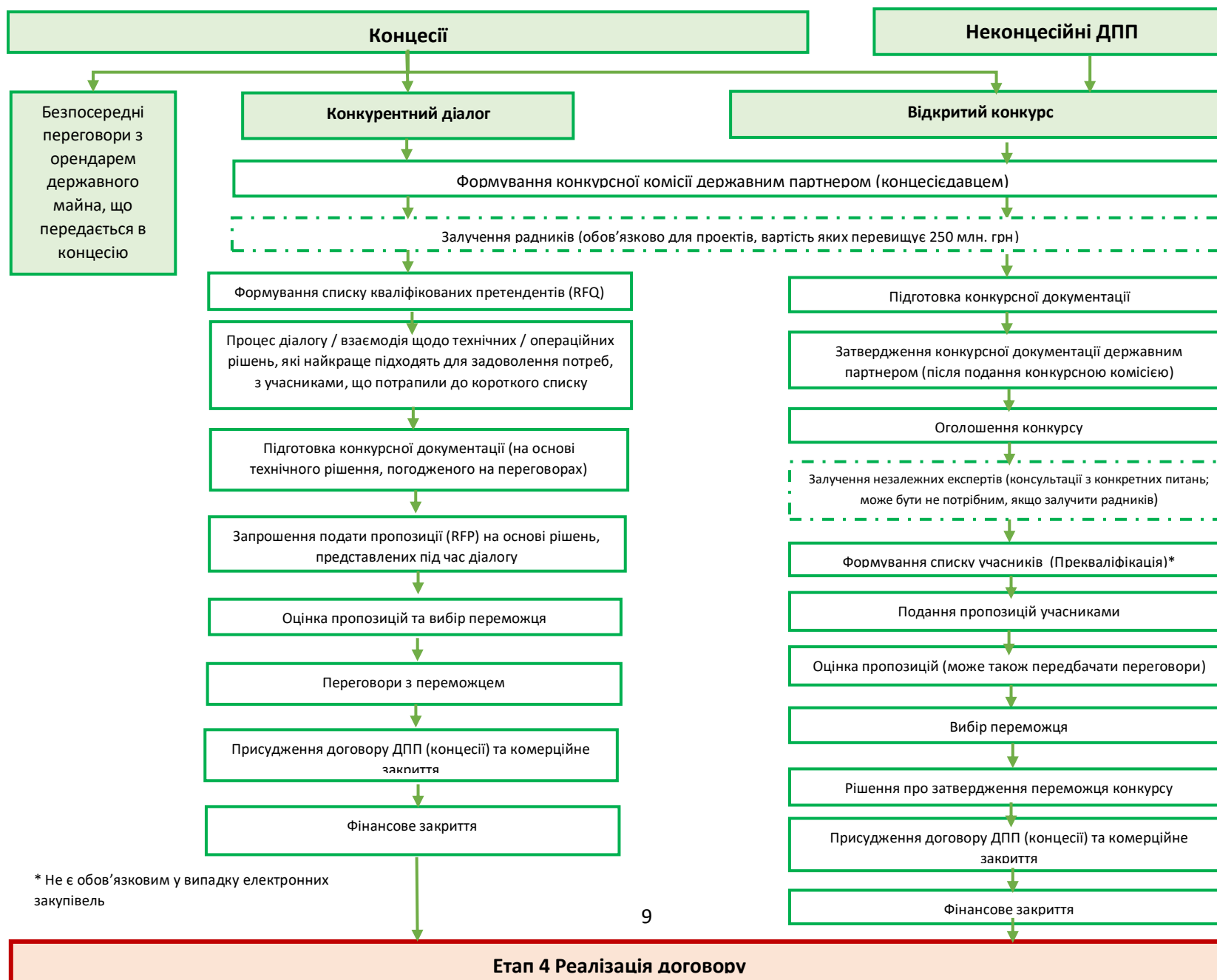

ТЕО - Техніко-економічне обґрунтування

Мал. 2. Ініціювання процесу ДПП стосовно об'єктів комунальної власності (етапи 1-2)

Мал. 3. Етап 3. Підготовка до проведення конкурсу та здійснення закупівлі

Мал. 4. Етап 4. Супровід та реалізація договорів ДПП

Таблиця 1. Ролі та відповідальність у процесі ДПП щодо об'єктів державної власності

Етап розробки проекту (назва посібнику)	Ініціатор пропозиції ДПП		Ключові зацікавлені сторони					
	Запрошена пропозиція (державний орган)	Незапрошена пропозиція (приватний бізнес)	Орган оцінки	Орган, що здійснює аналіз ефективності	Орган прийняття рішень	Державний партнер	Мінеконом розвитку	Мінфін
Етап 1: Розробка та оцінка концептуальної записки (КЗ)	<ul style="list-style-type: none"> - Готує КЗ та виконує попередній аналіз (попередню оцінку) - Залучає радників для процесу підготовки КЗ (за потреби) 		<ul style="list-style-type: none"> - Забезпечує встановлення пріоритетності пропозицій на етапі попереднього відбору - Виконує оцінку КЗ - Приймає рішення щодо підготовки ТЕО 		Може бути органом оцінки або частиною органу оцінки	Може бути ініціатором пропозиції ДПП або частиною органу оцінки	Частина органу оцінки (участь у процесі оцінки)	Частина органу оцінки (участь у процесі оцінки)
Етап 2: Оцінка техніко-економічного обґрунтування (ТЕО)	<ul style="list-style-type: none"> - Залучає радників - Готує ТЕО - Направляє ТЕО на розгляд органу, що здійснює аналіз ефективності 	<ul style="list-style-type: none"> - Залучає радників - Готує ТЕО - Направляє ТЕО на розгляд органу, що здійснює аналіз ефективності 	Не бере участі	<ul style="list-style-type: none"> - Проводить аналіз ефективності здійснення ДПП - Готує висновок за результатами аналізу ефективності 	<ul style="list-style-type: none"> - Приймає рішення про доцільність або недоцільність здійснення ДПП - Публікує висновок на своєму офіційному веб-сайті 	У більшості випадків це орган, що здійснює аналіз ефективності ⁹ та / або орган прийняття рішень ¹⁰	<ul style="list-style-type: none"> - Погоджує (не погоджує) висновок за результатами аналізу ефективності - Публікує висновок на своєму офіційному веб-сайті 	Здійснює оцінку фіскальних наслідків здійснення ДПП та доцільності і можливості надання державної підтримки

⁹ Наприклад, у випадку концесії, згідно з рішенням КМУ державне підприємство може виступати в якості державного партнера

¹⁰ Наприклад, у випадку концесії щодо будівництва державних доріг, КМУ є органом, що приймає рішення

Етап розробки проекту (назва посібнику)	Ініціатор пропозиції ДПП		Ключові зацікавлені сторони					
	Запрошена пропозиція (державний орган)	Незапрошена пропозиція (приватний бізнес)	Орган оцінки	Орган, що здійснює аналіз ефективності	Орган прийняття рішень	Державний партнер	Мінеконом розвитку	Мінфін
Етап 3: Підготовка до проведення конкурсу та здійснення закупівлі	- Бере участь у конкурсній комісії	- бере участь у конкурсі (має преференції)		Може бути державним партнером	Може бути державним партнером	- Організація підготовки та проведення конкурсу з відбору приватного партнера/ концесіонера - Ведення перемовин щодо майбутніх умов договору - Підписання договору ДПП/концесії	- Бере участь у конкурсній комісії - Контролює процес проведення конкурсу - Здійснює реєстрацію договорів ДПП	- Бере участь у конкурсній комісії
Етап 4: Супровід та реалізація договорів ДПП						- Контролює виконання договору - Звітує перед Мінекономрозвитку на щорічній основі	- Контролює виконання договору, включаючи оцінку фінансових ризиків - Звітує перед Мінфіном на щорічній основі - Публікує результати заходів	- Контролює виконання договору в частині оцінки фіскальних ризиків

Етап розробки проекту (назва посібнику)	Ініціатор пропозиції ДПП		Ключові зацікавлені сторони					
	Запрошена пропозиція (державний орган)	Незапрошена пропозиція (приватний бізнес)	Орган оцінки	Орган, що здійснює аналіз ефективності	Орган прийняття рішень	Державний партнер	Мінеконом розвитку	Мінфін
							контролю на своєму офіційному веб-сайті	

Таблиця 2. Ролі та відповідальність у процесі ДПП щодо об'єктів комунальної власності

Етап розробки проекту (назва посібнику)	Ініціатор пропозиції ДПП		Ключові зацікавлені сторони					
	Запрошена пропозиція	Незапрошена пропозиція (приватний бізнес)	Орган оцінки	Орган, що здійснює аналіз ефективності	Орган прийняття рішень	Державний партнер	Мінекономрозвитку	Мінфін
Етап 1: Розробка та оцінка концептуальної записки (КЗ)	<ul style="list-style-type: none"> - Готує КЗ та виконує попередній аналіз - Залучає радників (за потреби) 		<ul style="list-style-type: none"> - Проводить оцінку концептуальної записки - Встановлює пріоритети стосовно проекту - Приймає рішення щодо підготовки ТЕО 			Може бути ініціатором пропозиції ДПП або частиною органу оцінки		
Етап 2: Оцінка техніко-економічного обґрунтування (ТЕО)	<ul style="list-style-type: none"> - Залучає радників - Готує ТЕО - Направляє ТЕО на розгляд органу, що здійснює аналіз ефективності 	<ul style="list-style-type: none"> -Залучає радників - Готує ТЕО -Направляє ТЕО на розгляд органу, що здійснює аналіз ефективності 		<ul style="list-style-type: none"> -Проводить аналіз ефективності здійснення ДПП -Готує висновок про доцільність (або недоцільні- 	<ul style="list-style-type: none"> - Приймає рішення щодо здійснення ДПП (або відхиляє проект) - Публікує висновок на своєму 	У більшості випадків це орган, що здійснює аналіз ефективності та / або орган прийняття рішень ¹¹	<i>Застосовується лише для проектів з державною підтримкою за рахунок коштів державного бюджету:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Погоджує (не погоджує) висновок за результатами 	<i>Застосовується лише для проектів з державною підтримкою за рахунок коштів державного бюджету:</i> <ul style="list-style-type: none"> - Здійснює оцінку фінансових наслідків

¹¹ Орган прийняття рішень - це міська (селищна, і т.д....) рада

Етап розробки проекту (назва посібнику)	Ініціатор пропозиції ДПП		Ключові зацікавлені сторони					
	Запрошена пропозиція	Незапрошена пропозиція (приватний бізнес)	Орган оцінки	Орган, що здійснює аналіз ефективності	Орган прийняття рішень	Державний партнер	Мінекономрозвитку	Мінфін
				сть) здійснення ДПП	офіційному веб-сайті		аналізу ефективності - Публікує висновок на своєму офіційному веб-сайті	здійснення ДПП та доцільності і можливості надання державної підтримки
Етап 3: Підготовка до проведення конкурсу та здійснення закупівлі	- Бере участь у конкурсній комісії	- Бере участь у конкурсі (має преференції)				- Організація та проведення процесу конкурсного відбору - Ведення перемовин щодо майбутніх умов договору - Підписання договору ДПП	Не бере участі (крім випадку необхідності затвердити рішення КМУ про надання державної підтримки)	Не бере участі (крім випадку необхідності затвердити рішення КМУ про надання державної підтримки)
Етап 4: Супровід та реалізація договорів ДПП						- Контролює виконання договору - Звітує перед Мінекономрозвитку на щорічній основі	- Контролює виконання договору, включаючи оцінку фінансових ризиків - Звітує перед Мінфіном на щорічній основі - Публікує результати	- Контролює виконання договору в частині оцінки фінансових ризиків

Етап розробки проекту (назва посібнику)	Ініціатор пропозиції ДПП		Ключові зацікавлені сторони					
	Запрошена пропозиція	Незапрошена пропозиція (приватний бізнес)	Орган оцінки	Орган, що здійснює аналіз ефективності	Орган прийняття рішень	Державний партнер	Мінекономрозвитку	Мінфін
							заходів контролю на своєму офіційному веб-сайті	

Таблиця 3. Інституційні обов'язки

Етап	Діяльність	Відповідальність / хто може брати участь
1	Ініціювання розробки концептуальної записки ¹²	<ul style="list-style-type: none"> - органи державної влади - органи місцевого самоврядування - підприємства, установи, організації, господарські товариства, 100 відсотків акцій (часток) яких належать Автономній Республіці Крим - державні підприємства, установи, організації, господарські товариства, 100 відсотків акцій яких належать державі - комунальні підприємства, установи, організації, господарські товариства, 100 відсотків акцій яких належать територіальній громаді (КП) - Національна академія наук України - галузеві академії наук
1	Оцінка концептуальної записки ¹³	<p>щодо об'єктів державної власності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ініціатор підготовки пропозицій про здійснення ДПП з урахуванням позиції Мінекономрозвитку, Мінфіну та центрального органу виконавчої влади, який згідно законодавства виконує функції з управління відповідними об'єктами державної власності (якщо такий орган не є Ініціатором підготовки пропозиції про здійснення ДПП) <p>щодо об'єктів комунальної власності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ініціатор підготовки пропозицій про здійснення ДПП та виконавчий комітет сільської, селищної, міської ради, або виконавчий орган районної, обласної ради (якщо такий орган не є Ініціатором підготовки пропозиції про здійснення ДПП) <p>щодо об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ініціатор підготовки пропозицій про здійснення ДПП та виконавчий орган Автономної Республіки Крим, який згідно законодавства виконує функції з управління відповідними об'єктами (якщо такий орган не є Ініціатором підготовки пропозиції про здійснення ДПП). <p>До проведення аналізу концептуальної записки можуть залучатися представники балансоутримувача (за наявності) для висловлювання їх позиції щодо запропонованого проекту</p>

¹² Відповідно до українського законодавства (стаття 10 Закону України «Про державно-приватне партнерство» та стаття 4 Закону України «Про концесію»).

¹³ Відповідно до українського законодавства (п. 6 Порядку проведення аналізу ефективності державно-приватного партнерства, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України «Деякі питання організації здійснення державно-приватного партнерства» від 11 квітня 2011 р. № 384).

2	Розробка техніко-економічного обґрунтування	<ul style="list-style-type: none"> - особи, які можуть бути приватними партнерами/ концесіонерами - Так само, як у п. 1.1.
2	Проведення аналізу ефективності здійснення ДПП ¹⁴	<p>щодо об'єктів державної власності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - центральний або місцевий орган виконавчої влади, який здійснює функції управління відповідними об'єктами згідно із законодавством - Мінекономрозвитку - у разі, якщо не визначено органу, який згідно із законодавством виконує функції управління відповідними об'єктами <p>щодо об'єктів комунальної власності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - виконавчий орган місцевого самоврядування, уповноважений відповідною сільською, селищною, міською, районною чи обласною радою - виконавчий комітет сільської, селищної, міської ради, або виконавчий орган районної, обласної ради, якщо відповідною сільською, селищною, міською, районною чи обласною радою не було призначено інший орган <p>щодо об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим:</p> <ul style="list-style-type: none"> - орган, уповноважений Радою міністрів Автономної Республіки Крим - або Рада міністрів Автономної Республіки Крим. <p>Якщо у державно-приватному партнерстві беруть участь кілька державних партнерів, аналіз ефективності здійснення ДПП проводиться ними спільно.</p>
2	Рішення про здійснення ДПП або недоцільність його здійснення, організацію конкурсу та затвердження його результатів ¹⁵	<p>щодо об'єктів державної власності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - центральний орган виконавчої влади, що здійснює відповідно до закону функції з управління відповідними об'єктами державної власності - Кабінет Міністрів України - якщо не визначено органу, що здійснює функції з управління відповідними об'єктами державної власності та у випадку будівництва та подальшої експлуатації автомобільних доріг загального користування державного значення на умовах концесії¹⁶ <p>щодо об'єктів комунальної власності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - орган місцевого самоврядування відповідно до повноважень, передбачених Законом України «Про місцеве самоврядування»

¹⁴ Відповідно до статті 11 Закону України «Про державно-приватне партнерство».

¹⁵ Відповідно до статті 13 Закону України «Про державно-приватне партнерство».

¹⁶ Стаття 40 Закону України «Про концесію».

		<p>щодо об'єктів, які належать Автономній Республіці Крим:</p> <ul style="list-style-type: none"> - орган, уповноважений Радою міністрів Автономної Республіки Крим - або Рада міністрів Автономної Республіки Крим <p>Крім того, відповідно до законодавства про концесію, рішення про доцільність або недоцільність концесії щодо майна господарських товариств, 100 відсотків акцій яких належать державі, Автономній Республіці Крим, територіальній громаді або товариству, 100 відсотків акцій якого належать державі, та яке передається у концесію разом з об'єктами державної чи комунальної власності приймається органами державної влади або органами місцевого самоврядування, що здійснюють функції з управління корпоративними правами щодо таких господарських товариств.¹⁷</p>
--	--	--

3 Коротка інформація про посібник

3.1. Завдання

Мета Посібника з ДПП полягає в тому, щоб окреслити процес підготовки проектів ДПП, здійснення їх структуризації, проведення закупівель та виконання діяльності з управління договорами ДПП/ концесійними договорами в Україні. Гарне середовище з підготовки проекту - це рекомендована практика для мінімізації негативних наслідків проекту, таких як:

- нездатність вибрати правильне рішення для наявної потреби або відсутність сенсу в проекті як в належній державній інвестиції;
- непридатність проекту для реалізації на умовах ДПП;
- неналежна оцінка проекту з точки зору державної інвестиції, або з точки зору ДПП (включаючи недостатньо широкий аналіз ризиків, або ігнорування технічних труднощів, екологічних проблем, проблем економічної доступності, чи комерційної нездійсненності), та
- неналежна організація конкурсу (допуск неспроможних учасників та невдалий відбір найкращої пропозиції).

3.2. Цільова аудиторія

Посібник з ДПП створено для державних структур, що здійснюють діяльність з розробки концептуальних записок та техніко-економічних обґрунтувань, а також майбутніх приватних партнерів, які ініціюють пропозиції про здійснення ДПП; органів, відповідальних за проведення аналізу ефективності, оцінку, погодження відповідних пропозицій та надання рекомендацій,

¹⁷ Стаття 5 Закону України «Про концесію».

включаючи Мінекономрозвитку та Мінфін; для державних партнерів/концесієдавців, які впроваджують проекти за договорами ДПП / концесійними договорами та здійснюють моніторинг їх виконання; для консультантів з питань операційної діяльності та консультантів з ДПП, які забезпечують підтримку державного партнера або приватного бізнесу у розробці проектів ДПП.

3.3. Структура Посібника з ДПП

Посібник з ДПП складається з чотирьох основних документів, кожен з яких відповідає одному етапу в циклі ДПП - починаючи від ідентифікації проекту і до управління договорами. Кожен етап поділяється на комплекс заходів або кроків, що описують цілі, процес та результати. Деякі завдання можуть бути відносно незалежними з точки зору послідовності та/або їх розвиток може відбуватися паралельно або збігатись, або існуватиме значний зворотній зв'язок та циркулярність. Деякі завдання залежать від попередніх кроків. З цієї причини, в даному посібнику завдання, які мають бути виконані, описані у вигляді переліку завдань, а не кроків. Кожен з етапів в Посібнику доповнено шаблонами та / або контрольними списками (де це доречно та може бути застосовано), такими як Аналіз витрат та вигід (СВА), та Структура оцінки співвідношення ціни та якості. Зміст Посібника з питань ДПП включає найкращі міжнародні практики підготовки та управління проектами та досвід вибраних країн, які мають розвинуту програму ДПП. Посібник з питань ДПП застосовується для національних та субнаціональних (місцевих) проектів ДПП / концесій.

Етап I - Розробка та оцінка концептуальної записки (пред - ТЕО)

Цей етап охоплює розробку проекту - від ідентифікації проектного рішення до його попередньої оцінки (як з точки зору державної інвестиції / проектного рішення, так і як потенційного проекту ДПП), включаючи розробку плану управління всіма підготовчими роботами до присудження договору (що включає визначення питань управління підготовкою проекту та планування необхідних консультацій з відповідними зацікавленими сторонами).

Під час роботи, що виконується на цьому етапі, орган оцінки визначає, що проект є доцільним, представляє відповідне рішення, а також підтверджує, що виконання проекту як ДПП є прийнятним та, як видається, фінансово відповідальним. В іншому випадку проект має бути переглянутий, включаючи потенційне вилучення вибраного варіанту проекту з числа тих варіантів, які були визначені на початку етапу.

Етап II - Оцінка техніко-економічного обґрунтування

Етап 2 включає подальше визначення проекту з технічної точки зору та повну оцінку реалізації проекту на умовах ДПП з усіх відповідних аспектів: економічного, правового, технічного, екологічного, фінансового / комерційного, VFM та з точки зору економічної доступності / фінансового впливу. На цьому етапі ініціатор підготовки пропозиції про здійснення ДПП буде далі розробляти проект та вимоги до договору, включаючи:

- початкове визначення договірних механізму розподілу ризиків та фінансових умов;

- подальше визначення технічного обсягу, структури та вимог, включаючи початкове визначення результатів / вимог до надання послуг, та
- визначення конкурсного процесу та конкурсної стратегії.

Проєкт проходить процедуру оцінки та погодження Мінекономрозвитку та іншими відомствами (Мінфіном і відповідними міністерствами, якщо це необхідно) на основі пропозиції про здійснення ДПП, що складається з техніко-економічного обґрунтування, та висновку за результатами аналізу ефективності здійснення ДПП, на підставі яких схвалюється рішення щодо реалізації проєкту на умовах ДПП. Якщо проєкт отримав позитивну оцінку як хороше технічне рішення, але його реалізація на умовах ДПП не була визнана найкращим способом закупівлі, проєкт може бути доопрацьовано / скориговано для проходження повторної оцінки, або розглянуто в рамках традиційних закупівель, чи відхилено та вилучено з числа пріоритетних. Ця робота включає вивчення ринку для забезпечення ринкової прийнятності проєкту та його належного просування.

Етап III – Підготовка до проведення конкурсу та здійснення закупівлі

На цьому етапі проєкт готується до запуску, фіналізуються всі конкурсні документи та проходить процес їх затвердження (за необхідності). Цей етап регулює процес відбору приватного партнера, починаючи з офіційного початку конкурсної процедури і закінчуючи підписанням договору після того, як були виконані та перевірені попередні умови. Процес конкурсного відбору відповідатиме типу обраного процесу та особливостям, визначеним у конкурсній документації, з точки зору оцінки кваліфікації, комунікацій та взаємодії потенційних учасників, оцінки конкурсних пропозицій, відбору учасників, присудження та підписання договору. Ця частина Посібника пропонує практичні вказівки щодо управління певними критичними аспектами та етапами такого процесу. На цьому етапі слід ретельно продумати відповідні рамки для управління договорами, а також інструменти моніторингу та оцінки. Кінцевим результатом є підписання договору та початок його реалізації.

Етап IV – Супровід та реалізація договорів ДПП

Основна увага в цьому посібнику приділяється заходам активного моніторингу державним партнером/концесієдавцем результатів діяльності приватного партнера/концесіонера та управління проєктом на етапах будівництва та експлуатації, який здійснюється через його власний підрозділ управління проєктами ДПП. Ця частина Посібника містить практичні вказівки щодо завдань, які виконує державний партнер/концесієдавець під час управління етапами будівництва та експлуатації за договором ДПП / концесійним договором. Посібник доповнений корисними інструментами та ресурсами для успішної реалізації проєкту.

4. Додаток 1 – Глосарій

Термін	Визначення
Аналіз ефективності	Порядок оцінки та схвалення (відмови від схвалення) пропозиції про здійснення ДПП, передбачений Законом України «Про державно-приватне партнерство» та Постановою КМУ №384 від 11.04.2011 р.
Аналіз співвідношення вигід і витрат (СВА)	Вид аналізу, який використовується для порівняння двох або більше варіантів реалізації проєкту або рішення, побудований на основі економічних потоків, належним чином скоригованих згідно деяких моделей. СВА в основному використовується для оцінки соціально-економічної доцільності або цінності обраного проєкту або рішення, що підлягає оцінці (незалежно від способу укладання договорів)
Аналіз економічної ефективності (СЕА)	СЕА вивчає зв'язок вартості реалізації альтернативного рішення з вимірюванням цілей проєкту, або з його ключовими результатами або перевагами. Наприклад, це може бути економія у вартісному вираженні, досягнута за рахунок скорочення часу при використанні різних систем громадського транспорту
Акціонери	Інвестори, які володіють акціями компанії спеціального призначення (SPV). Інвестор може вкладати кошти в інші інструменти, але зазвичай також вкладає кошти в акції
Альтернативна вартість	Вигода, яку можна було отримати, зробивши альтернативний вибір
Базовий сценарій	Фінансовий опис проєкту з точки зору витрат, доходів та висновків, сформованих в результаті дослідження (розрахунку). Він поєднує у собі різні змінні з точки зору чутливості для того, щоб мати змогу розглянути найбільш вірогідний сценарій
Базовий дизайн	План технічного рішення, призначений для відтворення іншими. Треті сторони можуть мати право покращувати або змінювати дизайн в міру необхідності
Бали за виконання (досягнення результативних показників)	Система, яка присвоює «бали» за кожне порушення договору для того, щоб відстежувати і реєструвати порушення і, отже, оцінювати досягнення результативних показників, і, зокрема, з метою контролю ризику потрапляння приватного партнера в ситуацію, коли порушення відбуваються постійно (систематично)
Бізнес-кейс	Документ, в якому сформульовано обґрунтування здійснення інвестицій

Термін	Визначення
Вимоги до виконання	Вимоги до виконання можна розглядати як частину більш широкого поняття «технічні вимоги» або «технічні специфікації». У загальних рисах це відноситься до специфікацій в договорі щодо того, що саме вимагають від приватного партнера з точки зору якості та / або кількості. Вимоги до виконання можуть також називатися «вихідні специфікації» в залежності від контексту (див. визначення) або «вимоги до обслуговування», а також можуть використовуватись в рамках більш широкого поняття «вимоги до експлуатації і технічного обслуговування». Технічні вимоги, що висувають до проєкту будівництва, також можуть мати назву «вимоги до будівництва» або «технічні приписи для будівництва»
Вимоги до проєктування	Вимоги до проєктування об'єкта, викладені в вихідних специфікаціях, технічній частині конкурсної пропозиції приватного учасника (і включені в договір за проєктом на момент комерційного закриття), а також інші вимоги до проєктування, викладені в договорі за проєктом
Вихідні характеристики	Вимоги до послуг в рамках проєкту ДПП/концесії, які визначаються на основі результатів, а не засобів
Внутрішня норма прибутку власного капіталу	Внутрішня норма прибутку (IRR) капіталу, що демонструє норму прибутку на вкладений капітал та визначається на основі розподілу (в основному дивіденди, амортизація часткою капіталу, погашення другорядного боргу і відсотки по другорядному боргу)
Відкритий конкурс	Конкурсний процес, відкритий для будь-якого зацікавленого учасника конкурсу, якщо він відповідає кваліфікаційним критеріям
Гарантія виконання	Письмова гарантія, видана стороннім поручителем (зазвичай банком або страховою компанією), яку передають державному партнеру/концесієдавцю. Вона призначена для забезпечення того, щоб приватний партнер/концесіонер та / або підрядник виконали всі зобов'язання, зазначені в їхніх договорах
Гарантія виконання зобов'язань	<i>Див. Гарантія виконання</i>
Гарантійне зобов'язання	Письмова гарантія, що надається приватною стороною органу закупівлі. Призначення гарантійного зобов'язання - гарантувати, що у випадку вибору учасника переможцем, він укладе договір. Гарантійне зобов'язання, як правило, повертається учаснику - переможцю конкурсу за результатами фактичного укладення відповідного договору, або після фінансового закриття
Готовність платити	Готовність і здатність користувачів концесії оплачувати дорожні збори, або інші збори за використання, які потребує концесіонер

Термін	Визначення
Грантове фінансування	Забезпечення прямих платежів з боку держави для фінансування частини капітальних витрат (Сарех) з бюджету. Ці платежі зазвичай відбуваються під час будівництва (щомісяця або щокварталу в міру виконання робіт або в залежності від конкретних етапів) або в кінці періоду будівництва
Двоетапний конкурс	Конкурсний процес, при якому спочатку публікується запит про кваліфікацію (RFQ), а потім (після оцінки кваліфікації потенційних кандидатів) надсилається запит про надання конкурсних пропозицій (RFP) попередньо відібраним учасникам конкурсу (або в деяких процесах - кандидатам з короткого списку)
Державні фінанси	Термін, який використовується для позначення: <ul style="list-style-type: none"> • фінансування, наданого Урядом • фінансування, яке відображається в державному балансі для цілей бухгалтерського обліку (незалежно від того, хто фактично надає фінансування)
Державний партнер	Сторона договору про ДПП, яка представляє інтереси держави або органу місцевого самоврядування. В договорах концесії використовується термін «концесієдавець» <i>Див. також Орган закупівлі</i>
Діяльність або операційний етап	Період від закінчення введення в експлуатацію до закінчення терміну дії договору ДПП/концесійного договору, протягом якого приватний партнер/концесіонер несе відповідальність за обслуговування, а в багатьох випадках і за експлуатацію інфраструктури
Доступність	Можливість реалістичної реалізації проекту в рамках тимчасових бюджетних обмежень уряду
Дострокове розірвання	Розірвання договору до його природного терміну завершення або до «спливу строку його дії»
Дозволи	Дозволи на планування або інші дозволи, необхідні для будівництва та експлуатації об'єкта
Договір ДПП (широке визначення)	Довгостроковий договір між державною і приватною стороною на розробку та / або управління державним активом, або послугою, за яким приватний учасник несе значний ризик і відповідальність за управління інфраструктурним об'єктом протягом усього терміну дії договору. Винагорода в значній мірі пов'язана з виконанням та / або попитом, чи використанням об'єкту ДПП або послуги. Відповідно до законодавства України це довгостроковий договір між державним та приватним партнером, відповідно до якого приватному партнеру надається право на створення та/або будівництво (нове

Термін	Визначення
	будівництво, реконструкцію, реставрацію, капітальний ремонт та технічне переоснащення), та/або управління (користування, експлуатацію, технічне обслуговування) об'єктом ДПП, та надання суспільно значущих послуг з використанням об'єкту ДПП
Договір про фінансування	Комплект документів, за яким надається кредит на створення (модернізацію) об'єкта ДПП. Це поняття також включає такі терміни як: «кредитні документи / угода», «угода про фінансування» і «боргові угоди»
Економічна інфраструктура	Інфраструктура, яка уможливорює господарську діяльність, як наприклад, зв'язок, транспорт, а також мережі постачання, такі як системи водопостачання, водовідведення та енергопостачання
Економічна внутрішня норма прибутку	Внутрішня норма прибутку (IRR) проекту після врахування зовнішніх факторів (таких як економічні, соціальні та екологічні витрати і вигоди), які не включені в розрахунок фінансової IRR, та інших коригувань для виправлення недоліків ринку
Заключна оцінка проекту	Оцінка, що проводиться по закінченню певного періоду з моменту завершення проекту, з акцентом на ефективність і сталість проекту
Заздалегідь узгоджені збитки (LD)	Узгоджений рівень збитків на випадок, коли приватний партнер/ концесіонер порушує договір. <i>Див. також Штрафні санкції</i>
Заміна приватного партнера	Можливість уряду (або кредитора) взяти на себе договірні зобов'язання приватного партнера/концесіонера за проектом шляхом управління договором ДПП/концесійним договором у випадках, коли ця сторона не виконує свої зобов'язання за таким договором
Запит про надання пропозицій (RFP)	Комплект документів, що публікує організація, яка здійснює закупівлю, для запрошення конкурсних пропозицій від учасників конкурсу за проектом
Запит про кваліфікацію (RFQ)	Комплект документів, що публікує організація, яка здійснює закупівлю, та які складають основу для перевірки кваліфікації й відбору на цій основі кандидатів для участі в конкурсі пропозицій (короткого списку)
Збори з користувачів	Платежі користувачів інфраструктури, наприклад, плата за проїзд по платній дорозі
Інвестиційне рішення	Рішення про те, чи є запропонований проект гарним проектом. Чи готовий та чи здатний уряд надати необхідне фінансування (після врахування будь-

Термін	Визначення
	яких можливих зборів з користувачів, таких як дорожні збори), незалежно від того, як проєкт буде структуровано
Інформаційний меморандум за проєктом (PIM)	Документ, в якому викладаються деталі проєкту, включаючи очікувані ключові договори і прогнозовані доходи, який використовується в контексті переговорів з пошуку фінансування в якості документа, який спонсор представляє кредиторам. Це може також відноситися до схеми проєкту, яка надається органом державної влади (органом місцевого самоврядування) потенційним заявникам та фінансовим організаціям під час перевірки та маркетингу проєкту перед початком конкурсного відбору.
Калібрування	Процес уточнення та присвоєння остаточних цифр і значень різним частинам платіжного механізму
Капітал	Частина акціонерного капіталу та інших інвестицій, підпорядкована пріоритетному боргу, надана учасниками компанії спеціального призначення (SPV)
Капітальні витрати - Сарех	Початкові витрати на будівництво інфраструктури плюс будь-які витрати на побудовані об'єкти ДПП, які не є операційними витратами (Opex)
Капітальні субсидії або грантове фінансування	Капітальні виплати або капітальні субсидії, що сплачуються урядом для безпосереднього фінансування частини витрат за проєктом. Це також вважається «співфінансуванням»
Ключові показники ефективності (KPI)	Фінансові або нефінансові показники, що використовуються для вимірювання прогресу або успіху приватного партнера/концесіонера, досягнутого протягом терміну експлуатації об'єкта за критичними чинниками, які мають відношення до проєкту, і які, зазвичай, будуть варіюватися в залежності від послуг, що надаються за договором та інших характеристик проєкту. Показники KPI часто включаються в договір, оскільки вони можуть слугувати підставою для здійснення певних платежів приватному партнеру (концесіонеру)
Комерційні банки	Приватні банки, які надають позики, відомі як позикові кошти, компаніям спеціального призначення (SPV), які дозволяють їм фінансувати діяльність за проєктом
Комерційне закриття	Момент, коли всі істотні комерційні питання між державним партнером/концесіодавцем і приватним партнером/концесіонером вважаються узгодженими. Договір ДПП/концесійний договір зазвичай підписується під час комерційного закриття.

Термін	Визначення
	Іноді, навіть якщо договір ДПП/концесійний договір був підписаний, більшість його положень не вступають в силу до тих пір, поки не буде досягнуто фінансове закриття
Комерційна доцільність	Аналіз, який проводиться для того, щоб перевірити, чи буде проєкт ефективно приваблювати якісних учасників конкурсу, інвесторів і кредиторів, а також для визначення основних умов, які повинні бути виконані з цією метою. Сюди також входить поняття «фінансової доцільності»
Консорціум	Група компаній, що об'єдналися для участі в конкурсі за проєктом. Компанії зазвичай створюють консорціуми для участі в конкурсі за проєктами ДПП/концесії, оскільки це дозволяє їм об'єднати всі спроможності, необхідні для проєкту (наприклад, у сфері будівництва, експлуатації інфраструктури та спроможності щодо фінансування)
Коефіцієнт обслуговування боргу (DSCR)	Коефіцієнт, який дозволяє виміряти здатність компанії, що реалізує проєкт, робити щорічні платежі з обслуговування боргу. Він розраховується шляхом ділення прогнозованого операційного грошового потоку до виплат з обслуговування боргу на обслуговування боргу за відповідний рік
Концесіодавець	Державний партнер у концесійному договорі
Концесіонер	Приватний партнер у концесійному договорі. Відповідно до Закону України «Про концесію» - юридична особа - резидент України, яка отримала відповідно до цього Закону об'єкт у концесію та виступає стороною концесійного договору
Компаратор державного сектора (PSC)	Оцінка вартості проєкту (скоригована з урахуванням ризику) з точки зору держави, в разі якщо цей проєкт буде реалізовано з використанням звичайного методу закупівель. Він виступає в якості основи, з якою можна порівняти прогноз кошторисних витрат для державного органу в рамках використання варіанту ДПП; це роблять для того, щоб визначити, чи пропонує варіант ДПП належне співвідношення ціни та якості (VfM)
Компанія спеціального призначення (SPV)	Організація, створена для виконання одного завдання або проєкту з метою захисту акціонерів з обмеженою відповідальністю, часто використовується для обмеженого фінансування або фінансування без права регресу. При створенні проєктного консорціуму, спонсор або спонсори зазвичай створюють організацію - приватного партнера у вигляді компанії спеціального призначення (SPV), яка укладає договір з державним партнером/концесіодавцем. SPV - це організація, створена для того, щоб діяти як юридичний особа проєктного консорціуму без ретроспективної фінансової або операційної документації, яку може оцінити уряд.

Термін	Визначення
	Компанія спеціального призначення (SPV) - це юридична особа, що не веде ніякої діяльності, крім тієї, яка пов'язана з проектом. Сюди також входять такі терміни як «приватний партнер» або «проектна компанія»
Конкурсний процес	Процес запрошення пропозицій від зацікавлених сторін для реалізації проекту. В конкурсному процесі використовується принцип конкуренції серед учасників конкурсу для отримання найкращої ціни і умов
Концесія (ДПП з фінансуванням з боку користувачів)	Проект ДПП, в якому доходи приватного партнера в основному засновані на платежах користувачів (наприклад, платні дороги)
Кредитори	<p>Інституції, що кредитують проект - переважно банки та інституційні інвестори, що кредитують проект через облігації</p> <p>Відповідно до законодавства України (Закон України «Про державно-приватне партнерство) - кредитор - будь-яка фінансова установа, міжнародна фінансова організація, що надала чи має намір надати боргове фінансування або видала гарантію приватному партнеру для виконання ним зобов'язань за договором, укладеним в рамках державно-приватного партнерства</p>
Критерії оцінки	<p>Критерії, за якими оцінюються конкурсні пропозиції для відбору кращого учасника конкурсу.</p> <p>В широкому сенсі, існує два основних типи критеріїв оцінки:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Процеси, що базуються виключно на ціні - коли технічні фактори оцінюються за принципом прохідний / не прохідний. Це можна назвати аукціоном (хоча аукціон більше підходить для ДПП з монетизацією активів) та обранням пропозиції з найменшою вартістю. • Процеси, що базуються на ціні в поєднанні з іншими факторами якості, в основному пов'язаними з якістю технічної пропозиції (підхід до будівництва та проектування, а також підхід до експлуатації і обслуговування). Це можна назвати відбором за критеріями якості і вартості (QCBS) або, як це частіше називають - найбільш економічно вигідний тендер (MEAT)
Максимальний (або мінімальний) рівень оплати	Максимальна (або мінімальне) значення цінової пропозиції, яке повинно бути допустимим у конкурсній пропозиції, для того, щоб пропозиція вважалась дійсною
Механізм оплати	Механізм, прописаний в договорі ДПП за проектом, який встановлює порядок оплати державним партнером послуг, що надаються приватним партнером, у випадку, якщо фінансування здійснюється державою.

Термін	Визначення
	Зазвичай це включає в себе докладно описані процеси, що стосуються термінів здійснення платежів і методології зміни платежів з плином часу, наприклад, відповідно до рівня інфляції
Можливість залучення фінансування	Здатність проекту забезпечити його сприйняття кредиторами в якості інвестиції за схемою проектного фінансування, або здатність проекту залучати значну суму фінансування за допомогою довгострокових позик під фінансування проекту завдяки кредитоспроможності проекту з точки зору достатності та надійності майбутніх грошових потоків
Мультикритеріальний аналіз (МСА)	Вид аналізу для порівняння варіантів, який напряду розглядає декілька критеріїв, а критерії вартості або ціни розглядаються в якості основних
Надзвичайні події	Ризикові події, щодо яких договір передбачає звільнення від зобов'язань. У випадку настання події, яка має вплив на здатність приватного партнера виконувати або дотримуватись будь-яких зобов'язань, потенційне порушення договору не буде розглядатися як порушення. Таким чином, штрафні санкції або можливі причини вважати партнера таким, що не виконав умови договору, не будуть застосовуватись
Невиконання договору	<p>Порушення договору в частині зобов'язання, яке вважається істотним за умовами договору (включаючи систематичні порушення), що дає право державному партнеру/концесієдавцю розірвати договір. Щоб вважатися «невиконанням», зазвичай має бути допущено істотне порушення відповідного зобов'язання.</p> <p>Це поняття також відоме як «подія невиконання зобов'язань»</p>
Невиробничі послуги	Послуги, пов'язані з управлінням об'єктами в рамках проекту (включаючи такі складові, як прибирання, організація харчування і боротьба зі шкідниками), які зазвичай включають в себе високоємний компонент трудових ресурсів і, по суті, не пов'язані з основним капіталом
Незапрошена пропозиція (USP або НЗП)	Пропозиція про здійснення ДПП, ініційована приватним ініціатором (особою, що може бути приватним партнером відповідно до законодавства)
Номінований підрядник	Спеціалізована організація-підрядник, яка є частиною консорціуму і підвищує довіру до нього завдяки своїм спеціальним вмінням і досвіду, але яка не виступатиме в якості прямого інвестора в компанії спеціального призначення (SPV)
Одностороннє розірвання договору	<i>Див. Припинення дії договору за ініціативою державного партнера</i>

Термін	Визначення
Операційні витрати (Орех)	Витрати на експлуатацію об'єкта інфраструктури після здачі об'єкта в експлуатацію
Орган закупівлі	Підрозділ (орган) в уряді (органі місцевого самоврядування), який проводить конкурс і укладає договір за проектом. Державний контрагент в договорі про ДПП. Сюди також входять терміни «державна сторона», «державний партнер», «державний орган»
Оцінка	Проведення низки техніко-економічних розрахунків, які обґрунтовують (підтверджують) рішення про затвердження, скасування або перегляд проекту, як правило, до присудження договору
Оцінка впливу на довкілля (ЕІА)	Формальний процес, який використовується для прогнозування екологічних наслідків проекту, позитивних або негативних. Попередня оцінка зазвичай проводиться державним відомством або органом і може привести до вимоги щодо внесення змін в проектування та будівництво за проектом. Комплексна оцінка ЕІА проводиться приватним партнером
Оцінка ризиків	Оцінка ймовірності матеріалізації ідентифікованих ризиків та масштабів їх наслідків у разі їх настання
Період простою	<p>Період, протягом якого процес призупиняється, щоб дозволити іншій стороні або сторонам вжити заходів. В контексті ДПП це зазвичай відноситься до:</p> <ul style="list-style-type: none"> • обов'язкового періоду часу між присудженням договору і його підписанням, необхідного для того, щоб можна було оскаржити рішення про присудження договору • узгодженого в договорі періоду часу, протягом якого одна зі сторін повинна утримуватися від певних дій
Переможець конкурсу	Учасник конкурсу, визначений за результатами оцінки конкурсних пропозицій для укладання договору ДПП/концесійного договору. Переможцю конкурсу присуджують договір і запрошують його для підписання договору або початку остаточних переговорів з цього питання
Період виправлення	Час, відведений приватному партнеру для розв'язання певної проблеми з невиконанням, яка заважає забезпеченню доступності об'єкту ДПП для користувачів. Цей період встановлюється державним партнером в договорі ДПП/концесійному договорі
Переданий ризик	Вартість тих ризиків (з точки зору державної сторони), які, ймовірно, будуть передані приватній стороні в рамках проекту ДПП/концесії

Термін	Визначення
Підготовка проєкту	Складається із заходів, що здійснюються державною стороною для зниження ризиків за проєктом і вирішення питань, що належать до компетенції уряду до оголошення конкурсу за проєктом
Підвищення кредитоспроможності	<p>Інструменти, які структуровані, в основному, для забезпечення більшого захисту кредиторів та, відповідно, підвищення кредитного рейтингу боргового інструменту. Якщо засоби підвищення кредитоспроможності надаються державним сектором, вони виступають певним видом державного фінансування (в поновлюваному режимі), яке не обов'язково може забезпечувати м'які умови кредитування, їх застосування безпосередньо знижує середню вартість капіталу проєкту; замість цього вони повинні дозволити кредиторам встановлювати більш низькі процентні ставки через підвищення кредитного рейтингу.</p> <p>Засоби підвищення кредитоспроможності також можуть надаватися багатосторонніми банками розвитку (ББР), експортними кредитними агентствами (ЕКА) і монолінійними установами приватного сектора</p>
Підписання договору	<i>Див. Комерційне закриття.</i>
Пільгові умови	Умови більш сприятливі, ніж поточні ринкові умови
Пільгові кредити	Пільговий кредит надається державним органом. Зазвичай це субординований борг, але він є старшим відносно капіталу, включаючи субординований борг, наданий прямими інвесторами. Також часто пільгова позика надається у формі пайової позики, тобто уряд (орган місцевого самоврядування) отримує частину прибутку від проєкту в обмін на умови, що є нижче ринкових. Винагорода і права на отримання такого кредиту повинні бути чітко описані в договорі
Плата за доступність (експлуатаційну готовність)	<p>Виплати, що здійснюються протягом усього терміну дії договору, в обмін за те, що приватний партнер забезпечує доступ до інфраструктури та надає відповідні послуги. Виплати можуть підлягати зменшенню залежно від фактичного рівня доступності, визначеного в договорі ДПП, та від рівня досягнення показників результативності. Це загальноприйнята форма здійснення виплат в проєктах ДПП, що фінансуються державою (неконцесійних ДПП)</p> <p>Відповідно до законодавства України (Закон України «Про державно-приватне партнерство») - плата за експлуатаційну готовність - обумовлені договором, укладеним в рамках державно-приватного партнерства, платежі на користь приватного партнера, що сплачуються після прийняття об'єкта державно-приватного партнерства в експлуатацію, розмір яких залежить від досягнення приватним партнером показників</p>

Термін	Визначення
	результативності, визначених договором, укладеним в рамках державно-приватного партнерства
Платіж в разі припинення договору	Платіж, що здійснюється урядом (органом місцевого самоврядування) за договором ДПП/концесійним договором після припинення договору. Це також відомо як «компенсація в разі припинення договору»
Платежі з боку держави в розрахунку за одиницю транспорту	Збори або тарифи, що сплачуються державою замість користувача. Платежі з боку держави в розрахунку за одиницю транспорту- один з двох основних видів платіжних механізмів
Показники результативності	Кількісні та якісні показники щодо надійності та доступності об'єкта державно-приватного партнерства, що повинні бути досягнуті в результаті реалізації проекту, що здійснюється на умовах державно-приватного партнерства, з урахуванням його мети та завдань
Попередня кваліфікація	Перевірка потенційних кандидатів на предмет їх відповідності кваліфікаційним критеріям за принципом «прохідний / не прохідний» перед запитом конкурсних пропозицій
Події, що підлягають компенсації	Події, що передбачають ризики, в результаті настання яких, приватний партнер/концесіонер має право отримати фінансову компенсацію, якщо подія мала місце, у розмірі, що є співмірним фінансовому впливу, якій відчув приватний партнер/концесіонер). Компенсація може бути лише частковою, і в цьому випадку подію може бути віднесено до категорії подій спільного ризику
Порушення договору	Недотримання умов договору. Це може привести до сплати штрафів, а також до ситуації невиконання зобов'язань або невиконання договору.
Попередні умови	Умови, які повинна виконати проєктна компанія, що реалізує проєкт, до отримання кредиту або до вступу в дію договору ДПП/концесійного договору за цим проєктом
Повернення	Передача об'єктів ДПП/концесії і відповідальності за ці активи державному партнеру/ концесієдавцю після припинення або закінчення терміну дії договору ДПП/концесійного договору. Також може називатися передачею
Подія невиконання	<i>Див. Невиконання договору</i>
Процес конкурентного діалогу	Вид конкурсного процесу, в якому присутній особливий етап, що називається «етап діалогу», під час якого обговорюється запит про умови надання послуг, або ведеться діалог між органом влади та кандидатами

Термін	Визначення
	<p>(на індивідуальній основі), або потенційними учасниками конкурсу (попередньо відібраними, чи внесеними в короткий список на підставі запиту про кваліфікацію).</p> <p>Ця діяльність спрямована на уточнення положень договору і умов конкурсної документації до здійснення запиту комерційної пропозиції (або остаточної пропозиції, якщо деякі попередні пропозиції було оголошено під час діалогу, зазвичай без зобов'язань).</p> <p>Відповідно до Закону України «Про концесію» (ч.1 ст.18), конкурентний діалог є різновидом концесійного конкурсу та може бути застосований у випадку, якщо концесіодавець не може чітко визначити технічні, якісні характеристики проекту, що здійснюється на умовах концесії, або якщо невідомо, які можуть запропонувати потенційні учасники конкурсу технічні, фінансові та юридичні рішення і для прийняття оптимального рішення необхідно провести переговори з учасниками (у разі реалізації інноваційних проектів, великих комплексних інфраструктурних проектів тощо)</p>
Претендент	Учасник з приватного сектору, який подав заявку на участь в конкурсі, з моменту подання заявки й до обрання (відхилення) його участі у подачі конкурсних пропозицій
Прямі зобов'язання	Зобов'язання стосовно оплати, які будуть узяті незалежно від настання невизначеної майбутньої події
Проекти ДПП, що реалізують за державного фінансування (неконцесійні ДПП)	Проекти ДПП, в яких значна частина доходів приватного партнера складається з бюджетних платежів, зазвичай пов'язаних з результативністю або використанням
Проекти з «нульового циклу»	Проекти, пов'язані з будівництвом абсолютно нової інфраструктури, або зі зведенням нових об'єктів, або із значним оновленням існуючої інфраструктури
Профільне відомство (або профільне міністерство)	Урядові міністерства або відомства, відповідальні за розробку політики, планування та забезпечення надання певних публічних послуг. Типові приклади таких відомств включають Міністерство інфраструктури і Міністерство охорони здоров'я
Процес ДПП або цикл ДПП	Кроки, які проходять проекти ДПП для того, щоб бути реалізованими. Ці кроки включають визначення проекту, оцінку пропозиції про здійснення ДПП, структурування проекту ДПП і підготовку проекту договору, управління конкурсними процесами і присудження договору, а також управління договором

Термін	Визначення
Пропозиція про здійснення ДПП	Техніко-економічне обґрунтування реалізації проекту на умовах ДПП
Пред – ТЕО	Оцінка основних параметрів проекту ДПП, яка використовується для прийняття рішення про доцільність проведення більш глибоких і вартісних досліджень, таких як техніко-економічне обґрунтування і розробка договору
Приватне фінансування	Будь-яке фінансування, що надається приватним сектором, яке піддається ризику, тобто залежить від фінансових показників проекту
Приватний партнер	Контрагент державного партнера за договором ДПП. Юридична особа, з якою було укладено договір на створення (будівництво) і експлуатацію об'єкту державної (комунальної) власності і яка зазвичай створюється у вигляді компанії спеціального призначення (SPV) (див. <i>Компанія спеціального призначення</i>). Цей термін також може відноситися до акціонерів-учасників SPV, проте більш точним визначенням таких осіб буде «прямі інвестори» або «акціонери»
Приватна сторона	Альтернативна загальна назва для позначення приватного партнера. Під приватною стороною або сторонами можуть матися на увазі також приватні учасники, які беруть участь в проекті (включаючи спонсорів, підрядників, кредиторів та інвесторів)
Прийнятий ризик	Вартість тих ризиків або частин ризику, які несе держава в рамках проекту ДПП
Право на прокладання мережі	Права на смугу земельної ділянки, яка зазвичай необхідна для мережевих інфраструктурних проектів, таких як прокладання доріг або трубопроводів
Премія за ризик	Додаткова необхідна норма окупності, яка повинна виплачуватися інвесторам, які беруть участь в ризикованих інвестиціях, для компенсації ризику
Припинення дії договору за ініціативою державного партнера	Припинення дії договору урядом (органом місцевого самоврядування) за відсутності причини невиконання зобов'язань або інших причин для припинення. Уряд (орган місцевого самоврядування) завжди залишає за собою право достроково розірвати договір на підставі захисту державних інтересів. Це також відомо як «одностороннє розірвання договору»
Претендент, включений в короткий список (учасник конкурсу)	Претенденти, які запрошуються для подання конкурсних пропозицій за результатами кваліфікаційного відбору. Претенденти, включені до короткого списку, стають учасниками конкурсу

Термін	Визначення
Прямий договір	Договір між державним партнером, приватним партнером та кредитором (кредиторами), що визначає порядок та умови зміни приватного партнера, а також може передбачати зобов'язання сторін договору, пов'язані зі зміною приватного партнера, виконання фінансових зобов'язань приватного партнера перед кредитором (кредиторами) та інші положення, спрямовані на недопущення розірвання договору, укладеного в рамках державно-приватного партнерства
Рефінансування	Зміна фінансової структури та / або фінансових умов шляхом перегляду існуючого боргу, або залучення нових коштів для заміни існуючих постачальників фінансування. Деякі договори передбачають розділення доходів від рефінансування з державним партнером
Рішення про спосіб реалізації проекту	Рішення про те, як краще здійснити закупівлю проекту. Чи забезпечує закупівля у форматі ДПП краще співвідношення ціни і якості, ніж найкраща практична модель реалізації проекту державним сектором?
Ризик	Невизначена подія, яка, в разі настання, може привести до того, що фактичні результати проекту будуть відрізнятися від очікуваних
Розподіл ризиків	Розподіл наслідків кожного ризику між сторонами договору ДПП/ концесійного договору або згода прийняти ризик за допомогою певного механізму, який може включати поділ ризику між учасниками
Середньозважена вартість капіталу (WACC)	WACC - це середньозважена вартість всіх приватних фінансових ресурсів проекту. Це середньозважена вартість пайових ресурсів і вартості боргу
Система штрафних санкцій	Описана в договорі схема, яка визначає категорії порушень і розміри штрафних санкцій
Система моніторингу виконання	Система, яка зазвичай включає набір показників і процедур, узгоджених в договорі за проектом, в першу чергу з метою визначення того, чи надає приватна сторона послуги за договором відповідно до специфікацій встановлених відносно цих послуг
Систематичні порушення	Постійне недотримання приватним партнером положень договору ДПП/ концесійного договору. Систематичні порушення (як визначено в договорі в частині кількості порушень, накопичення штрафів або накопичення балів за виконання) можуть призвести до дострокового розірвання договору
Скринінг проектів ДПП	Визначення прийнятності проекту для його реалізації на умовах ДПП та його здатності перейти до наступного етапу оцінки

Термін	Визначення
Соціальна інфраструктура	Інфраструктура для розміщення служб, що надають соціальні послуги: лікарні, школи і університети, в'язниці, житлові будинки, суди і т. д.
Співфінансування	У контексті ДПП співфінансування означає фінансування, що надходить від державного сектору для фінансування частини капітальних видатків (Сарех). Якщо фінансування означає державні фінанси в прямому сенсі цього слова (фінансування, що забезпечується з бюджетних ресурсів, які зазвичай розглядаються як «капітальні виплати» або «грантове фінансування», а не фінансування, що надається державними фінансовими відомствами, або державними банками), воно може називатися чистим співфінансуванням
Співвідношення ціни та якості (VfM)	<p>Взагалі, отримання або досягнення належного співвідношення ціни і якості означає, що гроші були витрачені ефективно, тобто вартість отриманого продукту або послуги дорівнює витраченій сумі або перевищує її. Рішення витратити (або інвестувати в даному контексті) - це мудре рішення, оскільки воно створює чисту вартість для платника.</p> <p>Концепція «Співвідношення ціни і якості» часто використовується в будь-якому інвестиційному рішенні, яке повинно бути прийнято Урядом, щоб зрозуміти, що інвестиції створюють чисту вартість для суспільства (або для платника податків), і підлягають перевірці методами визначення рентабельності (особливо за допомогою Аналізу витрат і вигід, CBA). Однак в контексті ДПП «співвідношення ціни і якості» використовується в більш конкретному сенсі - див. «Співвідношення ціни та якості» (в контексті ДПП) нижче</p>
Співвідношення ціни і якості (в контексті ДПП)	Переваги щодо витрат на закупівлю проекту з використанням ДПП в порівнянні з іншими варіантами закупівель. Зазвичай позначається аббревіатурою VfM. Позитивний результат VfM або очікуваний VfM від впровадження варіанту ДПП є результатом поєднання ефективності приватного сектора і інновацій, перенесення ризиків, вартості всього життєвого циклу і послуг, які надаються з використанням об'єкту інфраструктури
Спонсор	Приватна компанія або компанії, які беруть на себе провідну роль в підготовці і подачі конкурсної пропозиції, зазвичай, протягом терміну дії договору, до тих пір, поки компанія не зможе вийти з нього шляхом продажу своєї частки в статутному капіталі
Ставка дисконтування	Ставка, яка використовується для розрахунку поточної вартості майбутніх грошових потоків (або економічних грошових потоків в економічному аналізі)

Термін	Визначення
Структура договору ДПП або структура договору	Набір ключових комерційних умов договору ДПП - в основному тих, що пов'язані з фінансовими умовами або «фінансовою структурою договору ДПП» (яким чином буде здійснюватися оплата на користь приватного партнера), а також з умовами розподілу ризиків або «структурою ризику за договором ДПП» (яким чином ризики розподіляються між сторонами договору)
Структура проекту ДПП або структура проекту	Структура проекту ДПП відноситься до архітектури договірних відносин і грошових потоків, які управляють розвитком і життєвим циклом проекту. Вона включає в себе структуру договорів ДПП і структуру приватних договорів (також відому як структура наступних договорів), яка передбачає документування і розподіл відповідальності, зобов'язань, ризиків та винагороди, властивих договорам ДПП. «Структурування проекту ДПП» - це термін, який використовується для процесу розробки структури договору ДПП і структури конкурсного процесу
Структурування ризиків	Визначення оптимального розподілу ризиків в рамках договору ДПП/концесійного договору для того, щоб вирішити, які ризики в кінцевому підсумку будуть передані приватному партнеру/концесіонеру і в якій мірі, а також які ризики залишаться, або будуть розділені з державним партнером/концесієдавцем і в якій мірі
Сторонні доходи	Здатність проектної компанії отримувати інші доходи, ніж доходи від користувачів або державних органів.
Субсидоване фінансування (VGF)	Схема, за якою проектам з низькою фінансовою життєздатністю надаються гранти (або інша фінансова підтримка з боку Уряду) в розмірі до обумовленого відсотка від вартості проекту, що робить їх фінансово життєздатними в якості проектів ДПП. Учасник конкурсу, який подає заявку на участь в проекті з найменшою фінансовою підтримкою з боку Уряду, зазвичай отримує цей проект
Субординований борг	Борг, який за договором, або за правовою структурою є субординованим по відношенню до іншого (старшого) боргу, що дозволяє цим (старшим) кредиторам мати пріоритет в доступі до сум, що час від часу виплачуються позичальником кредиторам, а також до активів або доходів позичальника на випадок дефолту (невиконання зобов'язань). Цей пріоритет може бути обов'язковим для арбітражного керуючого або адміністраторів позичальника
Суспільно значущі послуги	Послуги, спрямовані на забезпечення суспільних інтересів та потреб, що надаються необмеженому колу користувачів (споживачів) та/або надання яких має забезпечуватися органами державної влади, органами місцевого самоврядування або державними, комунальними підприємствами, установами, організаціями, господарськими товариствами, 50 і більше

Термін	Визначення
	відсотків акцій (часток) яких належать державі, територіальній громаді чи Автономній Республіці Крим
Схема проєкту	Визначення проєкту на базовому рівні з технічної точки зору
Технічні вимоги	Технічні деталі проєкту, які дозволяють точно визначити моделі інфраструктури та характеристики послуг, що будуть надаватися, та які стосуються того, як саме буде забезпечуватись виконання проєкту і надання послуг. Чітко визначені технічні вимоги є необхідними для оцінки і розподілу витрат в рамках аналізу комерційної доцільності проєкту
Термін	Термін дії договору ДПП/концесійного договору або період до дати остаточного погашення боргу
Типові договори	Типові договори представляють точне формулювання певних положень договорів, або їхніх положень, які державні органи зобов'язані використовувати (або, принаймні, зобов'язані документувати та обґрунтовувати відхилення від них)
Умовні зобов'язання	Зобов'язання, викликані певною, але невизначеною майбутньою подією
Укладення договору	Підписання договору. <i>Див. Комерційне закриття</i>
Управління договорами	Процес управління та адміністрування договорів ДПП/концесійних договорів з моменту підписання до закінчення терміну їх дії
Упередження оптимізму	Упередження, яке змушує людину думати, що ризик настання негативної події в її випадку є меншим в порівнянні з іншими. Наприклад, у Уряду може бути оптимізм щодо прогнозів про рівень користування певною інфраструктурою, але в майбутньому, цей попит може бути малоімовірним
Уряд	Відноситься до всіх рівнів уряду і його відповідних галузевих відомств та / або міністерств
Утримання із платежів	Утримання із платежів за проєктом ДПП, в якому фінансування здійснюється державою. Це також називається «коригуванням платежів» або «скороченням платежів». Це безпосередній шлях до фінансових санкцій за недостатню ефективність реалізації проєкту ДПП, в якому фінансування здійснюється державою
Учасник конкурсу	У широкому розумінні – це компанія, або група компаній, наприклад, консорціум, яка за результатами процедури попереднього відбору

Термін	Визначення
	<p>(прекваліфікації) допущена до участі в конкурсі. Учасником конкурсного процесу може бути одна юридична особа або консорціум сторін, кожна з яких відповідає за певну складову, таку як будівництво інфраструктури, постачання обладнання або ведення господарської діяльності.</p> <p>Строго кажучи, учасником конкурсного процесу є компанія або компанії, які зобов'язуються сформувати проектну компанію або приватного партнера (також відомого як SPV); інші члени консорціуму, що беруть участь в конкурсі, потенційно можуть виступати в якості «призначених підрядників»</p>
Фінансове закриття	Момент, станом на який вся проектна документація - підписана, всі попередні умови, виконання яких є необхідним для фінансування проекту - виконані, і фінансування проекту стає можливим
Фінансова доцільність	<i>Див. Комерційна доцільність</i>
Фінансова модель	Комп'ютерний файл з електронною таблицею, який включає в себе всі дані про інвестиції, доходи, витрати і податки на період дії договору, а також кілька аналітичних параметрів і дані про відносну інфляцію. Інструмент також враховує вільний грошовий потік як проектної компанії, так і прямого інвестора
Фінансова структура (з точки зору держави)	<p>Згідно Керівництва з питань сертифікації проектів ДПП¹⁸, термін «фінансова структура» (з точки зору держави) відноситься до визначення механізму компенсацій, які повинні бути надані приватному партнеру за договором, та їх умов (строк виплати, терміни, індексація і можливі корегування / відрахування), включаючи гранти (для співфінансування капітальних витрат (Сарех), платежі за послуги, субсидії, право на отримання платежів від користувачів і будь-яку потенційну участь держави в забезпеченні фінансування (гарантії та інші заходи щодо підвищення кредитної якості, капітальні або боргові внески)).</p> <p>Фінансова структура може також розглядатися як результат графіку державних платежів з точки зору чистої поточної вартості (NPV) і річних державних витрат, або як графік платежів, які повинні бути отримані від приватного партнера (в проектах, що перевищують вимоги доцільності)</p>
Фінансування	Джерело коштів, необхідних початково для покриття витрат на будівництво інфраструктури. Фінансування зазвичай надходить від держави за рахунок профіциту або державних позик (традиційні закупівлі в рамках інфраструктурних проектів), або від приватного сектора, який

¹⁸ <https://ppp-certification.com/ppp-certification-guide/about-ppp-guide>

Термін	Визначення
	залучає фінансування за рахунок позикових коштів і статутного капіталу (ДПП)
Фінансова доцільність	Див. <i>Економічна доступність</i>
Фіскальний ризик	Ризик того, що фінансовий результат для уряду (тобто фінансове становище уряду) буде відрізнятись від очікуваного
Фондування	Джерело коштів, необхідних для виконання платіжних зобов'язань. В контексті ДПП це відноситься до джерела грошових коштів в довгостроковій перспективі для оплати приватному партнеру інвестицій у ДПП, а також витрати на експлуатацію та обслуговування проекту. Фондування зазвичай надходить за рахунок податків (в проектах ДПП, що реалізують за державного фінансування) або за рахунок зборів з користувачів (в проектах ДПП, що реалізують за рахунок платежів з користувачів – концесійні проекти)
Форс мажор	Зовнішні непередбачувані події, які не залежать від будь-якої зі сторін, які тлумачаться або визначаються законом, політикою або договором. Точний масштаб охоплення цього терміну залежить від юрисдикції, але зазвичай він включає «обставини непереборної сили» (стихійні лиха). Термін також часто включає певні антропогенні події, такі як війни і терористичні акти
Функціональний проект	Проект, підготовлений для позначення функціональних вимог проекту, а не для надання фактичних вхідних даних і робочих специфікацій
Чиста поточна вартість (NPV)	Дисконтована вартість надходження грошових коштів в результаті інвестицій (або економічні надходження в економічному аналізі) за вирахуванням дисконтованої вартості відтоку грошових коштів (або економічних витрат в економічному аналізі). Для того, щоб інвестиція була досить прибутковою, її чиста поточна вартість повинна бути більше нуля
Штрафні санкції	Платежі, які буде здійснювати приватний партнер/концесіонер, в разі порушення договору ДПП/концесійного договору. Вони також можуть називатися прямими або явними штрафними санкціями, для того, щоб їх відрізнити від утримань із платежів